

ЮВІЛЕЙНІ ЛАЗАРЕНКІВСЬКІ ЧИТАННЯ

9—11 вересня 2016 р. на базі спортивно-оздоровчого табору "Карпати" Львівського національного університету імені Івана Франка (с. Карпати Мукачівського р-ну Закарпатської обл.) відбулися чергові наукові читання імені академіка Євгена Лазаренка. Це була вже десята подібна нарада — ювілейна. Під час засідань розглянуто питання регіональної, генетичної, космічної та систематичної мінералогії, особливості мінерального складу родовищ корисних копалин і породних комплексів, методи дослідження мінералів.

Два роки, що минули від попередніх читань, були далеко не найкращими з фінансового боку, тому географія та число учасників наради зазнали відчутних змін: змогли приїхати лише декілька десятків науковців із найближчих регіонів України. Та це не вплинуло на якість роботи конференції — серед доповідачів переважали науковці зі ступенем (10 докторів і 9 кандидатів наук), а камерна обстановка засідань, без зайвого офіціозу, сприяла доброзичливій дискусії. У роботі читань взяли участь працівники з різних навчальних закладів — Львівського, Київського і Рівненського національних університетів та Коледжу геологорозвідвальних технологій (Київ), наукових установ НАН України — Інституту геології і геохімії горючих копалин (Львів), Інституту геологічних наук (Київ), Інституту прикладної фізики (Суми). Найчисельніша делегація (10 осіб) була з Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення імені М.П. Семененка НАН України (Київ) — нині єдиного в Україні наукового закладу мінералогічного профілю.

Програма наукових читань передбачала 24 усні й 26 стендових доповідей. На засіданнях конференції заслухано 19 усних та продемонстровано 16 стендових доповідей. Кожна доповідь* була маленьким відкриттям: бітуми космічного походження і мінералогічні критерії пошуку земних вуглеводнів, знахідки нових

мінералів у пегматитах і лужних породах, геохімія ільменіту з анортозитів та ільменітоносність кори вивітрювання, монацити як ізотопна сировина і калійвмісні слюди як інструмент хімічного датування порід, масштаби екологічного лиха через видобування бурштину і природна самоліквідація подібного лиха від видобування калійних солей. Обговорювали також болючу тему — стан реалізації задуманих і розпочатих Євгеном Лазаренком наукових праць з мінералогії України, зокрема створення Мінералогічної енциклопедії України (МЕУ) і ті труднощі, які виникли під час її підготовки. Створенню МЕУ мало би передувати затвердження нормативних назв мінералів українською мовою, що уповноважений зробити або з'їзд Українського мінералогічного товариства, або створена ним термінологічна комісія. Оскільки через фінансові труднощі з'їзд відтерміновано, затвердження нормативних назв мінералів також затримується.

Уже традиційно після двох днів засідань для учасників конференції проведено геологічну екскурсію на відслонення андезит-базальтів неогенового віку в Закарпатті. Нескінченно можна милуватися стовпчастою окремістю андезитів у відслоненні біля с. Кольчино. Вертикально і горизонтально повернуті стовпчики, різної товщини, різноманітні в перерізі, як відкрита книга розповідають про напрям руху лавових потоків та їхню відносну потужність. І вкотре шкодуєш, що такий наочний матеріал поступово руйнується людиною і рослинами.

Постійний організатор екскурсії і чудовий гід, завідувач кафедри мінералогії у Львівському університеті Леонід Скакун постарався зна-

* Див. Десяті наукові читання імені академіка Євгена Лазаренка: Матеріали / Відп. ред. О. Матковський. — Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. — 116 с.; <http://geology.lnu.edu.ua/desyati-yuvilejni-naukovichytannya-imeni-akademika-evhena-lazarenka>.

йти "родзинку" в кожному відслоненні. Цього разу — включення "карбонатитів" в ефузивній породі, вугілля у перекритій лавою осадовій товщі (кар'єр біля с. Кленовець), дендрити оксидів мангану в андезитах зі стовпчастою окремістю (с. Клочки). Експедиція була не лише пізнавальною, її учасники збагатилися колекційним матеріалом. Вуглефіковані стовбури дерев, що росли на території Закарпаття понад 11 млн рр. тому, якраз перед виверженням вулканів, та розмаїті дендрити оксидів мангану на плитках андезитів помандрували до Києва, щоби прикрасити і доповнити музейні колекції.

Нарада відбулася в першу чергу завдяки ентузіазму її ініціаторів і організаторів, зокрема декана геологічного факультету ЛНУ М. Павлуни, професора кафедри мінералогії О. Матковського і завідувача цієї кафедри Л. Скакуна. Саме їхня самовіддана праця попри всі організаційні і фінансові перешкоди забезпечила гідний рівень ювілейним Лазаренківським читанням.

*Ганна КУЛЬЧИЦЬКА,
Іванна МИСЯК (учений секретар
Оргкомітету наради)*

Надійшла 21.09.2016